

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Gəncədə
kütləvi dava:
üç nəfər
bıçaqlandı**

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 12 may 2015-ci il Çərşənbə axşamı № 101 (6129) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

**24 aprelin 12 maydakı təhlükəli
"əks-sədası"**

Atəşkəs sazişinin imzalanmasından 21 il ötdü; ermənilər Qarabağ məsələsini vasitəçilərin hesabına hələ də ona görə saxta "soyqırım" iddialarının kölgəsində saxlayırlar ki...

yazısı səh.6-da

**Moskva ilə Vaşinqton
arasında Bakı savaşı**

yazısı səh.6-da

**Azərbaycan və Türkiyə birgə hərbi
təlimlərə başlayır**

yazısı səh.8-də

Ekspert:

**"Devalvasiya ilin sonuna qədər
davamlı olacaq"**

yazısı səh.13-də

**Media kapitanları Avropa
Oyunlarını qiymətləndirdilər**

yazısı səh.3-də

**Meteorhəssas insanların qara
həftəsi başlayır - maqnit qasırğası**

yazısı səh.14-də

**Müsavata qarşı
aksiya təşkil edənlər
partiyadan çıxarıldılar**

yazısı səh.2-də

**Ağdaşda dəhşət: ata qızını zorladı,
qardaşı intihar etdi**

yazısı səh.14-də

**Azərbaycanın silah
sərgisinə önəm verməsinin
pərdəarxası**

yazısı səh.13-də

**Daxili İşlər Nazirliyi sahibkarlar
üçün "qaynar xətt" yaratdı**

yazısı səh.2-də

**Müxalifətin seçki hazırlığı; hələlik
canlanma müşahidə edilmir**

yazısı səh.5-də

Amerika "Türk axını" nı durdurmaq istəyir

ABŞ AZƏRBAYCANA GÖRƏ İKİ ÖLKƏNİ QARŞISINA ALDI

Vaşinqton qaz kəməri seçimində Rusiyanın yanında yer alan ölkələrin hökumətlərini cəzalandırmaq üçün hərəkətə keçib; Yunanıstandakı səfir geri çağırıldı; son aylar rəsmi Bakı ilə xüsusi yaxınlaşan Makedoniya hökumətinin başçısı Nikola Qruevskinin isə istefası tələb olunur

Toğrul İsmayıl

yazısı səh.9-da

"Baş bayraqdar"ın maxinasiyaları ilə bağlı şok məlumatlar

Rəşad Məmmədovla bərabər bir neçə şəxs də saxlanıb; büdcə pullarının şirkət vasitəsilə necə oğurlandığı üzə çıxdı yazısı səh.4-də

**Sabiq hərbi
komissar
generalın
şikayət yazdı**

yazısı səh.13-də

**Ərəstun Oruculu:
"Rusiya
rəsmilərinin
Azərbaycana
səfərlərindən
yaxşı bir şey
gözləmirəm"**

yazısı səh.12-də

**Müsavat
rəhbərliyi
partiyadakı
olaylara görə
Qubad İbadoğlunu
günahkar bilir**

yazısı səh.10-da

12 may 2015

"Azərbaycan heç vaxt indiki qədər güclü olmayıb"

"Azərbaycan möhkəm dayaqlar üzərində qurulub". ANS TV xəbər verir ki, bunu prezident İlham Əliyev Heydər Əliyevin 92 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə deyib. Tədbirdə çıxış edən dövlət başçısı Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycanın quruculuğunda böyük rol oynadığını və onun apardığı siyasət nəticəsində ölkənin bu gün güclü dövlətə çevrildiyini bildirib: "Bu gün müstəqil dövlətimiz özünün ən uğurlu bir dövrünü yaşayır. Çoxəsrlilik Azərbaycan tarixində heç vaxt Azərbaycan indiki qədər güclü olmayıb. Bu gün Azərbaycanda aparılan islahatlar xalqımızın gələcək inkişafını təmin edir. Azərbaycan dövləti çox möhkəm dayaqlar üzərində qurulub. Milli-mənəvi dəyərlər birinci şərtdir".

Tədbirdə "Heydər Əliyev" mükafatının təqdimatına mərasimi olub. Prezident İlham Əliyev mükafatı xalq rəssamı Tahir Salahova təqdim edib. Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva tanınmış incəsənət eksperti Erve Mikaelofa və xalq artisti Ağaxan Abdullayevə "Qızıl çinar" beynəlxalq mükafatlarını təqdim edib.

Bakıda Avropa Oyunlarının rəsmi mağazası açıldı

Mayın 11-də Dənizkənarı Milli Parkda "Bakı-2015" in dəstəkçisi və məhsulların tədarükçüsü "Bazarstore" un dəstəyi ilə ilk Avropa Oyunlarının rəsmi mağazasının açılış mərasimi olub. Mərasimdə çıxış edən "Bakı-2015" birinci Avropa Oyunları Əməliyyat Komitəsinin əməliyyatlar üzrə baş direktoru Saymon Kleq oyunların rəsmi məhsullarının satışa çıxarılmasından məmnunluğunu bildirib. Qeyd edib ki, "Bazarstore" mağazalar şəbəkəsinin satışa çıxardığı məhsullar Azərbaycanda, eləcə də bütün Avropada yaşanacaq bu idman həyəcanını hər bir kəsin hiss etməsinə imkan yaradacaq.

Satışa çıxarılan məhsulların üzərində ilk Avropa Oyunlarının brendinin həkk olunduğunu bildiren Saymon Kleq mağazaların "Bakı-2015" in azarkeşlərinə böyük hədiyyə olduğunu diqqətə çatdırıb.

"Azərsun Holding" in ictimaiyyətə əlaqələr və biznesin inkişafına dəstək şöbəsinin müdiri Afiq Səfərov deyib: "Bazarstore" komandası olaraq "Bakı-2015" in uğuru üçün həm bir təşkilat, həm də Azərbaycan vətəndaşı kimi, əlimizdən gələn dəstəyi göstərməyə hazırıq.

Məhsulların dizaynı xüsusi olaraq, "Bakı-2015" üçün yaradılıb və onlar öz orijinallığını təsdiqləyəcək holoqramla təmin olunub. Satışa çıxarılan məhsullar "Bazarstore" mağazalar şəbəkəsindən, paytaxtdakı 3 ticarət mərkəzindən, Atletlər və Media kəndlərindən əldə etmək mümkündür".

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

"Şərq Tərəfdaşlığı" üzvü olan ölkənin digərinin ərazisini işğal etməsi əsas prinsiplərə ziddir"

"Avropa Parlamentinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı mövqeyi ondan ibarətdir ki, "Şərq Tərəfdaşlığı" üzvü olan bir ölkənin digərinin ərazisini işğal etməsi "Şərq Tərəfdaşlığı"nın əsas prinsiplərinə ziddir". Benilüks Azərbaycanlıları Konqresindən (BAK) APA-ya verilən məlumata görə, bu barədə Avropa Parlamentinin Şərq Tərəfdaşlığı və Rusiya bölməsinin beynəlxalq məsələlər şöbəsinin rəhbəri Filip Kamaris BAK sədri Sahil Qasimova ünvanladığı cavab məktubunda.

F. Kamaris qeyd edib ki, Qarabağ münaqişəsi BMT-nin 4 müvafiq qətnaməsi və ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr ölkələri liderlərinin 2009-cu ildə Akvildə imzaladığı sənəddə göstərilən prinsiplər əsasında həll olunmalıdır.

Qeyd edək ki, Benilüks (Niderland, Belçika və Lüksemburq) ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar adından Avropa Parlamenti deputatlarının aprel ayında "erməni soyqırımı" ilə bağlı imza atdıqları qətnaməyə etiraz olaraq qurum rəhbərliyinə etiraz məktubu göndərilib.

Müsavətin qarşısında aksiya keçirənlər partiyadan çıxarıldılar

Müsavət Partiyası Divanının növbəti iclası keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən müsavət.com-a daxil olan məlumata görə, qərarların icrası və görülən işlər barədə məlumat verilib. Siyasi məhbuslarla bağlı 5 may 2015-ci il tarixdə Müsavatın Mərkəzi Qərargahında onların yaxınlarının iştirakı ilə keçirilən dəyirmi masa müsbət qiymətləndirilib. Mayın 12-dən "Siyasi məhbuslara azadlıq!" tələbi ilə partiyanın mərkəzi qərargahında achiq aksiyasının keçiriləcəyi elan edilib.

Müsavət Partiyası Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının Ucar rayon təşkilatının fəaliyyətinin yenidən qurulması ilə bağlı seçkilər orqanlarının buraxılması barədə təqdimatı müsbət həll edilib və Təşkilat Komitəsi yaradılıb. Divanın iclasında 5 nəfər partiya üzvü qəbul olunub.

Son aylar ərzində bəzi partiya üzvlərinin partiya nizamnaməsinə və proqramına zidd fəaliyyəti müzakirə edilib. Suraxanı rayon təşkilatının sədri Rövşən Dəmirli, üzvlər - Rəhif Mirələmov, Əli Qasımbəyli Divanın iclasına dəvət olunmaqlarına baxmayaraq, iclasa gəlməyiblər. Hər üçü nizamnamə tələblərini dəfələrlə kobud surətdə pozduqları üçün partiyadan xaric edilib.

Müsavət Partiyası Mərkəzi Nəzarət-Təftiş Komissiyasının Suraxanı rayon təşkilatının nizamnamə tələblərinə əməl etmədiyinə, pozuculuq fəaliyyətinə görə seçkilər orqanlarının buraxılması barədə təqdimatı müzakirə olunaraq müsbət həll edilib və aşağıdakı partiya üzvlərindən - Misir Mahmudov, Ədalət Həmidov, Balababa Allahnəzərov, Ələkbər Əliyev, Çıraq Bayramov, Vaqif Allahverdiyev, Sərdar Kərimov, Fəzli Mehdiyev, Nəhayət Qasimova, İlqar Quliyev, Günel Rəhimova, Fərid Hüseynov və Nizaməli Süleymanovdan ibarət Təşkilat Komitəsi yaradılıb. 12 iyun 2015-ci il tarixdə Riqada keçiriləcək "Şərq Tərəfdaşlığı" Sammitində Azərbaycan nümayəndə heyətinin yüksək dövlət səviyyəsində təmsil olunmasının Azərbaycanın dövlət maraqlarına uyğunluğu qeyd edilib. Sonda cari məsələlərə baxılıb.

Bu gün Xədicə İsmayıl və Rauf Mirqədirovun məhkəməsidir

Tofiq Yaqublu həbsxanaya dönəndən sonra ilk dəfə ailəsi ilə görüşüb; İntiqam Əliyev və Rəsul Cəfərovun hökmündən şikayət verilib. Müsavat başqanının həbsdəki müavini Tofiq Yaqublu qızının itkisi ilə əlaqədar 1 həftəlik məzuniyyətdən həbsxanaya döndükdən sonra ilk dəfə - mayın 10-da ailəsi ilə görüşüb. "O, özünə qapanıb və demək olar ki, heç kimlə ünsiyyət qurmur". Bunu müsavət.com-a başqan müavininin qızı Nigar Yaqublu deyib: "Nərgizsizliyi təsəvvür edə bilmir. Onun üçün çox dardır. Özünə çox qapanıb. Demək olar ki, heç kimlə danışmır".

Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin sədri İntiqam Əliyevə verilən hökmdən apelyasiya şikayəti verilib. Vəkil Fəxrəddin Mehdiyev 15 gün ərzində şikayətə baxılacağını bildirdi.

Bu gün həmçinin "Ayna Zerkalo" qəzetinin əməkdaşı Rauf Mirqədirovun müddətinin növbəti dəfə uzadılması ilə bağlı verilən apelyasiya şikayətinə baxılacaq.

Müsavət başqanının həbsdəki müavirlərindən Fərəc Kərimli və Sirac Kərimli qəzet probleminə şikayətlənirlər. Kərimli qardaşları telefon danışığı zamanı aprelin 28-dən etibarən, ümumiyyətlə, mətbuat üzünə həsrət qaldıqlarını söyləyiblər.

Araşdırmaçı jurnalist Xədicə İsmayılın həbs müddəti növbəti dəfə uzadıla bilər. Mayın 12-də jurnalistin Apelyasiya Məhkəməsinə növbəti prosesi olacaq. Vəkil Fariz Namazlı məhkəmə prosesi barədə danışdı: "Bayraqdar Elman Türkoğluğunun şikayəti ilə bağlı məhkəmə mayın 12-də saat 15:00-da olacaq. Digər istintaqla bağlı iş istintaq hərəkəti aparılmır".

Vəkil Xədicə İsmayılın həbs müddətinin artılacağını da qeyd etdi.

Vəkil Fariz Namazlı hüquqlarını müdafiə etdiyi İnsan Haqlar Klubunun sədri Rəsul Cəfərova verilən hökmdən Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət etdiklərini söylədi: "Artıq şikayətimizi vermişik. Zamanı gözləyirik. Yəqin ki, mayın axırı, iyunun əvvəli olacaq. Təbii ki, bəraət istəyirik. Ümumi vəziyyəti normaldır".

□ Cavanşir ABBASLI

DİN sahibkarlar üçün "qaynar xətt" yaratdı

Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) yeni "qaynar xətti" fəaliyyətə başlayıb. "Report" xəbər verir ki, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar polis hansısa problem yaradarsa, vətəndaşlar "1002" qısa nömrəsinə zəng vurmaqla hüquq-mühafizə orqanının həmin işçisindən və ya işçilərindən şikayət edə bilər.

Qeyd edək ki, xidməti zərurətə əlaqədar olaraq "1002" qısa nömrəsi Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi tərəfindən DİN-ə ayrılıb. Bunun tətbiqi ölkənin bütün operatorları üçün məcburidir.

Azərbaycandakı mobil operatorlar arasında "1002" qısa nömrəsindən daha çox "Azercell" abunəçiləri istifadə edirdi. Bundan sonra "Azercell" in fakturasız (SimSim) xətt sistemindən istifadə edən abunəçiləri balans öyrənmə xidməti üçün "1002" qısa nömrəsi əvəzinə "2112" qısa nömrəsi yığılmalıdır.

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Ölkəmiz böyük bir törənə ev sahibliyi etməkdədir. Hazırda dünyanın əksər nəhəng KİV-lərində - "Euronews" kanalından tutmuş, Türkiyə, Rusiya mətbuatına qədər, Azərbaycanda keçiriləcək Avropa Oyunlarının reklamları nümayiş etdirilməkdədir. Ölkə mediası və Avropa Oyunları... Bizimçün bu baxımdan maraqlı oldu ki, bu mötəbər tədbirlə bağlı "reklam piroqu"ndan Azərbaycan mediasının payına nəşə düşdü mü? Bundan başqa, ölkə mediasının kapitanları, aparıcı fiqurları bu tədbiri necə dəyərləndirirlər?

"Yeni Müsavat" media kapitanlarının sözügedən mövzu ilə bağlı həm vətəndaş, həm də peşəkər mövqeyi ilə maraqlandı.

"Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu bildirdi ki, gözlədiklərinin əksinə olaraq, onlara bu "reklam piroqu"ndan heç balaca bir pay da düşməyib. Müsahibimizin sözlərinə görə, ölkə daxilində bu tədbirin reklamına az diqqət yetirilir: "Mənim izlədiyim "Euronews", Türkiyə mediası, Rusiya mediasında, başqa xarici elektron KİV-lərdə bunun reklamı yayılmaqdadır. Qıbtə olunaçaq, intensiv şəkildə reklamlar yayılır. Bu reklamlara on milyonlarla dollar vəsait ayrılıb. Yaxşı olardı ki, yerli KİV-lər olaraq bunun reklamından faydalanmışdıq, ölkə ictimaiyyətinə bu mühüm tədbirin daha dərin çatdırılması prosesində yardımçı olaydıq. Buna böyük ehtiyac var hazırda. Ölkədə nə baş verirsə, bunu Avropa Oyunları ilə bağlamağa çalışırlar. Hansı ki, mən hesab edirəm ki, belə deyil".

R.Arifoğlu bildirdi ki, Avropa Oyunlarının reklam payından onlara heç nə düşməsə də, vətəndaş, ölkə mənsubu kimi bu tədbirin çox yaxşı hazırlanmış bir fürsət olduğunu düşünür: "Azərbaycanın bu cür tədbirlərə ev sahibliyi etməsi, yüksək səviyyədə reklam kampaniyasının hazırlan-

ması bizi qürurlandırır. Ölkədə belə bir tədbirin keçirilməsi həm də ona görə mənimçün əlamətdar haldır ki, əsasən Bakı və Azərbaycan haqda xaricdə tamamilə yanlış məlumatlar verilməkdə, yayılmaqdadır. Bura gələnələr həm də ona görə təəccüblənirlər ki, bura tipik Avropa şəhəri imiş. Burada gerilikçi bir hal yoxdur, müharibə yoxdur. Elə dostumuz, xarici qonağımız var ki, onlar bizə sonra anladılar ki, onlarda daha öncə sanki Bakı İraqın şəhərlərindən birmiyim kimi təəssürat formalaşmış".

"Yeni Müsavat"ın baş redaktoru dedi ki, bu baxımdan sözügedən tədbirin Azərbaycan və paytaxtımız üçün əlamətdar hadisə olduğunu düşünür. "Eurovision" tədbirinin keçirildiyi "Kristal Hall"dan Avropa Oyunlarının keçiriləcəyi Korroğlu metrosunun yanındakı əsas stadionla qədər, oradan da hava limanına qədər davam edən zolağın tamamilə dəyişdiyini dəyən müsahibimiz bunu sevincilə hal kimi qiymətləndirdi: "Dünyanın modern şəhərləri ilə yarışacaq bir zolaq halına gəlib. Bu da bizi çox qürurlandırır. Çünki bu torpaq üzərində tikilən nə varsa bizə qalır".

Qafqazinfo.az saytının redaktoru Elbrus Ərud isə hesab edir ki, hələlik Azərbaycanda bu barədə ancaq təsəvvürlər et-

Media kapitanları Avropa Oyunlarını qiymətləndirir

Rauf Arifoğlu:
"Ölkədə belə bir tədbirin keçirilməsi məni qürurlandırır"

mək mümkündür. Onun fikrincə, bizim belə bir təcrübəmiz, yaşantımız daha öncə olmadığı üçün tədbirin buraxdığı izlər barədə düşüncələri ondan sonra açıqlamaq mümkündür: "Amma bütünlükdə bütün Azərbaycan cəmiyyətində, dünyada, Avropada, hökumətlərdə, federasiyalar arasında bu oyunlarla bağlı belə fikirlər, ictimai rəy var ki, bu, Azərbaycan tarixinə düşəcək və ilk belə hadisədir. Bu, özlüyündə mühüm hadisədir. Bu tədbirin əhəmiyyətini artıran detallardan biri isə budur ki, bununla bağlı artıq Azərbaycana qarşı aqressiya, beynəlxalq təzyiç də artıb. Bu diqqət özünü

Elbrus Ərud:
"Bu tədbirin gözəlliyi onun ilkliliyindədir"

təzyiqin səviyyəsində göstərir. Sıradan tədbir deyil. Bu tədbirin gözəlliyi onun ilkliliyindədir. Birincilik Azərbaycanın payına düşür".

E.Ərud hesab edir ki, insanların hansı cəbhəni təmsil etməsindən asılı olmayaraq, Avropa Oyunları məsələsində vətənpərvərlik prizmasından çıxış etməsi vacibdir. "Azərbaycan cəmiyyəti sınaq qarşısındadır" deyə baş redaktora görə, bizim xaricdən qonaq qəbul etməyə hazır olub-olmamağımız bu tədbir zamanı bəlli olacaq: "Təəssüf ki, bəzi qruplarda bu, iqtidarın tədbiri kimi qəbul edilir. Biz jurnalistikanın

Sücəddin Şərifov:
"Arzu edərdim ki, bu münasibətlə siyasi məhbusları azadlığa buraxsınlar"

və dünyanın içindəyik. Bilirik ki, iqtidarın tədbiri deyil. Dövlət olaraq belə mötəbər tədbir bizim payımıza düşüb. Daha yüksək səviyyədə bu oyunu keçirmək lazımdır. Şəxsən öz əhvalımda, proqramımda dəyişiklik hiss edirəm. Hətta hər gün küçələrin dəyişdiyini, prospektlərin yeniləndiyini, toplum, köklü olaraq hər yerdə bir hazırlıq getdiyini görüb sevinirəm. Ağıla gəlməzdi ki, Ziya Bünyadov prospekti Heydər Əliyev prospektindən də gözəl ola bilər. Təsəvvür etməzdim ki, o prospektdə təmir nə zamansa bitə bilər. Dünən oradan keçmişəm, ağılim başımdan çıxmışdı. O

stadionun özü belə necə də gözəldir. Nə vaxta qədər biz xaricdəki stadionlara həsrətlə baxmalıyıq? Bizim özümüzün də belə arenalarımız olmalıydı və oldu".

Baş redaktoru onu da dedi ki, yaxın 1 ayda oyunlara görə yollarda bir qədər narahatçılıq yaşana bilər. Müsahibimizin fikrincə, məişət narazılığını bir kənar qoyub, məsələyə global yanaşmaq lazımdır.

"Azadlıq" qəzetinin redaktoru Sücəddin Şərifov da hesab edir ki, Azərbaycanın hansısa beynəlxalq yarışa ev sahibliyi etməsi yaxşı haldır. Onun fikrincə, bu, sözdə yox, əməldə imicin yaxşılaşdırılmasına xidmət etməlidir: "Dünya mətbuatına baxın, xarici jurnalistlər üçün olimpiada bir kənar qalıb, həbsdə olan məhbuslardan yazırlar. Belə bir tədbir olimpiadadan çox Azərbaycanın bu cür tanınmasına xidmət etdi. Arzu edərdim ki, hökumət siyasi məhbusları azadlığa buraxsın. Heç olmasa prosesin bundan sonrakı mərhələsində - Azərbaycanla bağlı yazılarda, yaradılan infrastrukturla bağlı yazılarda, insan hüquqlarının vəziyyəti, siyasi məhbusların məsələsi də qabardılır. Başa düşə bilmirəm ki, hansı məntiqlər buna gedirlər. Şəxsi prinsiplər niyə bu qədər önə çəkilir".

□ Sevinc TELMANQIZI

Azərbaycanda "Böhran masası" niyə yaradılmır?

Natiq Cəfəri: "Görünən odur ki, hökumət problemləri inkar yolu seçib"
Vahid Əhmədov: "Avropa Oyunlarından sonra böhran vəziyyəti yarana bilər"

Avropa Oyunlarının gündəmə gəlməsi manatın devalvasiyası ilə bağlı yaranan böhran vəziyyətini qismən də olsa unutturub. Buna baxmayaraq, bütün sahələrdə problem davam edir. Xırda və orta sahibkarlıq obyektləri bir-birinin ardınca bağlanır. Dükən-bazarlarda gizli bahalaşma davam edir.

Əhalini isə ən çox Avropa Oyunlarından sonrakı vəziyyət narahat edir. İddialar var ki, oyunlardan sonra qiymətlərin qalxması prosesi davam edəcək. Hətta bir çoxları Avropa Oyunlarından sonra manatın növbəti ciddi devalvasiyaya gedəcəyini iddia edir. Ancaq bütün bunlara rəğmən hökumət hələ də "Böhran masası" yaratmayıb, əksinə, məsələ demək olar ki, gözərdi edilir.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəriyə görə, Avropa Oyunlarından sonra böhranın nəticələri özünü daha kəskin göstərəcək:

"Bu, çox ağırlı məsələdir. Biz hər zaman buna çağırışlar etmişik ki, hökumət böhran masası yaratsın. Ölkədəki böhranın təsbit olunması, diskussiyaların aparılması, antiböhran planlarının qəbul olunması, ən azından bunun cəmiyyətdə müzakirə olunması çox vacib idi. Bu məsələyə dair qeyri-hökumət sektorunun və mütəxəssislərin, hökumət orqanlarının təmsilçilərinin iştirakı ilə diskussiyaların keçirilməsi çox vacib olardı. Ancaq görünən odur ki, hökumət böhran sözünü işlətərsə də, son vaxtlar hökumət rəhbərlərinin çıxışında böhran

sözü ikinci plana keçib. Hətta dünyada baş verən proseslərin Azərbaycana təsirinin minimum olduğu və ya ümumiyyətlə, təsir etməməsi məsələsi ön plana çıxmağa başlayıb. Bu, təəssüfedicidir. Çünki problemləri gizlətməklə, görməzdən gəlməklə onların dərinləşməsinə xidmət etmiş olur. İqtisadiyyatın bütün sahələrində, o cümlədən bank sektorunda ciddi problemlər var. Topdan və pərakəndə satışda, ölkəyə mal gətirilməsində problemlər yaşanır. Devalvasiyadan sonra hökumət inzibati üsullarla bəzi proseslərin qarşısını almağa çalışdı. Bu çox qısa müddətdə effektiv verdi. İndi isə əksinə, iqtisadiyyatdakı problemlərin daha da dərinləşməsinə yol açılır".

Ekspertin sözlərinə görə, hazırda hökumətin yeganə ümidi dünya bazarında neftin qiymətinin 90-100 dollara qalxmasıdır ki, bu müəyyən problemlərin həllində yardımçı ola bilər: "Halbuki ölkə iqtisadiyyatının institusional prob-

lemləri tək neftin qiyməti ilə bağlı deyil. Ölkədə çox ciddi struktur problemləri, əmək bazarında ciddi disbalans, çoxlu işsizlik ştatları var. Bu baxımdan geniş müzakirələr aparılmalı, problemlərin həlli istiqamətində ciddi proqramlar qəbul olunmalı və bu prosesdə cəmiyyətin bütün maraqlı kəsimləri iştirak etməlidir. Ancaq görünən odur ki, hökumət hələ ki problemləri inkar yolunu seçib. Səbəb isə odur ki, hökumət bir neçə ildir inkişaf ritorikasına köklənmişdi və indi problem sözünü işlətməklə o ritorikani pozmaq istəmir. Əgər belə davam etsə, gələcəkdə Azərbaycan iqtisadiyyatını daha ciddi problemlər gözləyir".

N.Cəfəri Avropa Oyunlarından sonra vəziyyətin necə olacağı ilə bağlı dolan şayiələrə də aydınlıq gətirdi: "Bəzi kiçik və orta sahibkarlara müəyyən mesajlar verilib ki,

nəlxalq yarışa yola saldıqdan sonra iqtisadi problemlərin həlli yönündə hansısa addımlar atacaq. Bu barədə indi danışmaq çox çətindir".

Deputat Vahid Əhmədov isə hazırda "Böhran masası" yaradılmasına ehtiyac görmür: "Hər şey dünyada neftin qiymətindən asılıdır. İkinci məsələ isə odur ki, mayın sonunda, iyunun əvvəllərində İrən neftinin dünya bazarına çıxması üçün müqavilə imzalanmalıdır. Bütün bu məsələlərdən sonra qərar vermək olar ki, vəziyyət nə dərəcədə çətin olacaq. Ancaq hələ ki "Böhran masası"nın yaradılmasına ehtiyac yoxdur. Çünki mən ölkədə ciddi böhran görmürəm. Ölkənin ehtiyatları var və 2015-ci ilin investisiya layihələrində də hökumət 1 milyard manat ehtiyat saxlayıb. Amma Avropa Oyunlarından sonra ola bilər ki, neftin qiyməti ilə bağlı problem yarasın. Bu baxımdan böhran vəziyyəti yarana bilər. "Böhran masası"nın yaradılmasının müsbət cəhətləri çoxdur. Fikir mübadiləsi aparılır, müəyyən ideyalar ortaya qoyulur. Bu, Azərbaycan hökumətinin mövqeyindən asılıdır. Onsuz da qeyri-hökumət təşkilatları mütəmadi olaraq bu məsələləri müzakirə edir, müəyyən təkliflər verirlər. Ancaq yenə də vurğulayıram ki, hələlik böhrandan danışmaq tezdir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Müxalifətin seçki hazırlığı; rələlik canlanma müşahidə edilmir

Partiyaların əksəri seçkidə iştiraka qərarlı olsa da, namizədliyə iddiaçılar hələ tam müəyyənləşməyib

Milli Məclisə keçiriləcək seçkilərə ölkə müxalifətinin hazırlığı hiss olunmur. Partiya yetkililəri bu mövzuda müxtəlif iclasların, müzakirələrin keçirildiyini bildirsələr də, müxalif düşürgədə ümumilikdə canlanma müşahidə edilmir. Seçki Məcəlləsindən, komissiyalardan və sair məsələlərdən çox sayda iradlar olsa da, hər şeyə rəğmə, müxalifət seçkidə iştiraka qərarlıdır.

Hər halda, partiya təmsilçiləri öz açıqlamalarında bu fikri vurğulayırlar. Həmçinin bildirilir ki, artıq partiyaların iddiaçı namizəd siyahıları da müəyyənləşməkdədir. Tam siyahılar hazır olmasa da, partiyalar müxtəlif dairələr üzrə namizədliyə iddialılarını seçiblər. Ümumi müzakirələrin isə bir müddət sonra keçiriləcəyi gözlənilir.

Müsavat başqanının müavini Elman Fətəh bu məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, deputatlığa namizədliyə iddiaçıların partiya daxilində müəyyənlişməsi prosesi iyun ayına kimi davam edəcək: "Proses gedir. Hazırda 60-a yaxın dairədən namizədliyi nəzərdə tutulmuş müsavətçilər var. Onların hamısının namizədliyinin irəli sürülməsi barədə müzakirələr aparılır. Bütün namizədliyə iddiaçılara

irəli sürülməsi partiya daxilində yekun müzakirədən keçməyib. Yekun müzakirədən sonra ümumi siyahı Müsavat Məclisinin təsdiqinə veriləcək. Tam siyahı ilə tanış deyiləm".

KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu isə qeyd edib ki, bölgələrdə, rayonlarda seçki müzakirələri davam etdirilir: "Partiya seçki hazırlıqlarını davam etdirir. KXCP həm də "Azadlıq-2015" seçki blokunun təsisçisidir. Partiyanın 125 dairənin hamısı üzrə namizədliyə iddiaçısı var. Namizədlər müəyyənlişmə mərhələsindədir. Ancaq KXCP blokda təmsil olunmuşundan irəli sürüləcək namizədlər həm də blokun adından olacaq. Buna görə də siyahı blokdakı digər partiyalarla razılaşıdırılır. O yerdə ki, bizim namizədlər yox, digər namizədlər güclüdür, bloka

daxil olan həmin namizədlər müdafiə olunacaq. Biz gücünüfuzu, çəkisi ilə ictimaiyyət tərəfindən qəbul olunmuş kadrları nəzərə alacağıq. Çalışacağıq ki, blok adından irəli sürülən namizədimiz səs ala bilsin. KXCP-nin çox güclü, siyasi baxımdan hazırlıqlı namizədləri var. Hər halda, KXCP ümumi namizədləri, blokun namizədlərini müdafiə edəcək. 125 dairə bütövlükdə qarşılıqlı şəkildə blok təmsilçiləri arasında bölünəcək".

X.Teyyublu qeyd edib ki, KXCP blokdakı digər partiyaları özünə dost, yaxın bilir: "İstəyirik ki, yekun siyahı güclü namizədlərdən ibarət olsun, seçki bloku gücə çevrilsin. Blok hələ yekun qərar verməyib, dəqiqləşdirmə prosesi gedir. Vaxt çatanda siyahımızı açıqlanacaq. Ümid edirəm ki, blok üzvləri arasında siyahı məsələsində hər hansı narazılıq olmayacaq. Bu məsələ demokratik şəkildə həllini tapacaq".

"Azadlıq" Partiyasının sədri Əhməd Oruc isə bildirib ki, hələlik 12 dairədən iddiaçı

namizədləri var: "Biz 12 dairədən namizəd müəyyənləşdirmişik. Bakını və bölgələri əhatə edirik. Ümumi müzakirə gedir. Konkret ələ dairələr var ki, bir neçə partiyanın namizədinin verilməsi gözlənilir. Biz dairələrdən daha güclü namizədliyə iddiaçısını seçəcəyik. "Azadlıq-2015" bloku 125 dairənin hamısını əhatə etməyi planlaşdırır. Biz partiya olaraq istənilən dairəni digər müttəfiqlərimizə güzəştə gedə bilərik".

AXP sədri Pənəh Hüseyn isə deyib ki, daxil olduğu "Azadlıq-2015" seçki bloku 74 namizəd müəyyənləşdirib: "Bizim partiyanın da hələlik 5 namizədi var. Bu proses seçkiyə qədər və seçki dövründə davam edəcək".

ADP sədrinin müavini Həsət Rüstəmov isə iddiaçılarla bağlı siyahının tam olmadığını vurğulayıb: "Yekun siyahı hələ ki, hazır deyil. Bir azdan konkretləşəcək. Partiyanın yetkili qurumların qərarından sonra namizədlərin sayı bəlli olacaq. Hələ hazırlıq, namizədlərin müəyyənlişməsi prosesi gedir. İndiyə qədər 20

görmədik ki, ictimai nəqliyyat vandallarından kimisə cəzalandırırsınlar. Başqalarına da görk olsun. Əlbəttə, axı daha vacib işləri var. Amandır piket olmasın, amandır artıq-əskik söz danışılmasın, adamlar üç-üç, beş-beş toplaşmasın. Bütün dövlət qurumları bununla məşğuldur. Dövlətin başı müxalif

yaşınlaşdır. Təsəvvür edirsiniz? Müştəri sizin neybet kassalarınızı görməsin, yaxınlaşmasını deyə online bilet alır, siz isə onu yenə kassaya yollayırsınız ki, "nervinni" arvadlarla çənə döysün?"

Araşdırdım və məlum oldu ki, online alınan biletin qatarda yoxlanılması mexanizmi yoxdur. İsmi qarşısında "ictimai" deyə, sənişin mütləq kassaya

dairədən namizədiniz dəqiqləşib. Onlar partiya rəhbərliyində təmsil olunanlar və bəzi yerli təşkilatların liderləridir. Düşünürəm ki, siyahıdakı namizədlərin sayı artacaq. Bu, hansı formada seçkiyə qatılmağımızdan asılıdır. Biz seçkidə müttəfiqimiz "Ümid" Partiyası ilə iştirak edəcəyik. Ortaq müzakirə nəticəsində də namizədlərimizi razılaşıraçağıq. Yayın sonunda qərarımız bəlli olacaq".

"Ümid" Partiyasının sədr müavini Ənvər Ağayev də bildirib ki, partiyanın 67 dairə üzrə namizədi müəyyənlişib: "Bunlar tək "Ümid"in namizədliyə iddialılarıdır. "Qarabağ" bloku ilə birlikdə namizədlərimizin sayı daha çox olacaq. Əslində biz namizədlərimizi müəyyənlişdirəndə müttəfiqimizi nəzərə almışıq. Onların namizədlərinin olaçağını ehtimal etdiyimiz yerlərdə namizəd vermək iddiasına düşməmişik. Razılaşma olub. Yəqin ki, bizim namizədlərimiz olan yerlərdə də ADP-nin namizədləri olmayacaq. Seçki yaxınlaşdıqca, siyahıda artım da, əlavə

üçün mümkünsüz olub. Bu, bir lənətdir. İctimai nəqliyyat bir anlam, bir funksiya, bir xidmət kimi mövcud deyil, onun sadəcə fantomu var. Azərbaycanlıların bu məsələdəki naşılığı, qabiliyyətsizliyi və pintliliyi tək bizim yox, ölkəyə gələn hər bir əcnəbinin diqqət mərkəzindədir. İsmi qarşısında "ictimai" sifəti olunca, nə hikmətdirsə

üçün mümkünsüz olub. Bu, bir lənətdir. İctimai nəqliyyat bir anlam, bir funksiya, bir xidmət kimi mövcud deyil, onun sadəcə fantomu var. Azərbaycanlıların bu məsələdəki naşılığı, qabiliyyətsizliyi və pintliliyi tək bizim yox, ölkəyə gələn hər bir əcnəbinin diqqət mərkəzindədir. İsmi qarşısında "ictimai" sifəti olunca, nə hikmətdirsə

iddialılar da ola bilər. Reallıqları, seçkinin keçirilmə məntəqlərini, prinsiplərini, taktikamızı nəzərə alaraq, həmçinin namizədlərin qazanma şanslarını nəzərə alaraq, siyahı hazırlayıyıq".

AMİP sədri Yusif Bağırzadə isə deyib ki, partiya ötən parlament seçkilərinə təkbəşinə 69 namizədlə gedib və bu il də namizədliyə iddialılar kifayət qədərdir: "Hədəfimiz çox və güclü namizədlə seçkidə iştiraktır. Çalışacağıq ki, hər bir dairəni əhatə edə biləcək qədər namizədlə iştirak edək. Əməkdaşlıq formatı da müəyyənlişdiririk. Regionda kifayət qədər gücü olan Müsavat, KXCP və digər partiyaların güclü namizədlərinə də dəstək verə bilərik. Harada görsək ki, AMİP kifayət qədər nüfuz sahibidir, biz səs istəyəcəyik. Ciddi hazırlışıq. Ola bilsin ki, hər hansı bir blok şəkildə də seçkiyə gedək. Hələ ki, tək gedirik".

Qeyd edək ki, Milli Şuranın isə parlament seçkilərini boykot edəcəyi barədə fikirlər səslənir.

□ RÜYA RƏFİYEVA

Azərbaycanda yaşayanda ictimai nəqliyyat ən ağır-ly yerim idi. İndi orda yaşamam da, bizim avtobusları, metronu, qatarları gözümün önünə gətirəndə, ürəyim Dhö" edir, halım pisləşir. Yadıma düşür 77 nömrəli marşrut - sifətimə yapışan cəmdəklər, ağzıma giren qoltuq altları, başımı dişləyən adamlar. Azərbaycan ictimai nəqliyyat sarıdan bəxtsizdir. Zorla deyil - bu iş bizdə alınmır. Nə qursalar, nə alsalar da işlək, uzunömürlü, funksional olmur.

Əli ƏKBƏR

İctimai nəqliyyat lənəti

Bu ölkədə hər şey düzələcək, amma adam kimi işləyən nəqliyyatı və bu nəqliyyatdan istifadə edən azərbaycanlıları görməyəcəyik. Xalqı hamılıqla birinci sinifə göndərib, nəqliyyatdan istifadəni öyrətmək lazımdır. Axırncı dəfə Azərbaycanda, sözüün həqiqi mənasında nəqliyyatı, sürücünü və sənişini 1990-cı ildə görmüşəm. Ondan sonra azərbaycanlılar bu işi birdəfəlik yadırgadılar. Azərbaycan Dəmir Yolları QSC isə açıqlama verib ki, İsviçrədən ikimərtəbəli Stadler qatarı alıb, Bakı-Sumqayıt yo-

luna buraxacaq. Ağla gələn ilk sual - bizim relslər bu qatarlara uyundurmu? Fərz edək, ADY QSC Bakı-Sumqayıt arasındakı xətti də bərpa edib bu qatarlara uyğunlaşdıracaq. Bu səfər, Stadler qatarı kimi İsviçrənin simvolu olan qatarın bizim ölkədə, bizim camaat tərəfindən necə istismar ediləcəyi sualı ortaya çıxır.

Adıca avtobusların oturacaqlarını, tutacaqları, plastik örtükləri sökən, dağıdan, üstünü yazan vandallar, Stadlerin anasını ağladacaq. Stadler Stadler olalı belə zülm görməmiş olacaq. Lap kameralar da quraşdırılsa, onların effektivliyi olmayacaq, çünki indiyə qədər

fətçi ovlamağa o qədər qarışıb ki, avtobusda oturmaq cıran, söyüş yazan, şəhəri, küçəni, parkı pis günə qoyan adamları terbiyələndirəcək, cəzalandırmaq istəyirəm, çünki məqsədim ictimai qatarda yaşamaq yox, onlara dəstək olmaqdır. Madam ki, online satış imkanını yaratmışınız, o zaman smartfonlar üçün əlavə (app) da yaradın. Online alış-veriş edən adamin, mütləq smartfonu da var. Online alış-dan sonra smartfona bərkod gəlsin, konduktor da öz smartfonu ilə bu kodu Dscan" etsin. Bu da sızə nano-texnologiya. Çətin heç zad yoxdur.

Dediğim kimi, ictimai nəqliyyatdan istifadə 90-cı illərdən at əvvəl vəqzalda kassalara

axınlaşmış kod almaları və bu kodu, qatarda nəzarətçiyə təqdim etməlidir. Mən bizim dəmir yollarına pulsuz məsləhət vermək istəyirəm, çünki məqsədim ictimai qatarda yaşamaq yox, onlara dəstək olmaqdır. Madam ki, online satış imkanını yaratmışınız, o zaman smartfonlar üçün əlavə (app) da yaradın. Online alış-veriş edən adamin, mütləq smartfonu da var. Online alış-dan sonra smartfona bərkod gəlsin, konduktor da öz smartfonu ilə bu kodu Dscan" etsin. Bu da sızə nano-texnologiya. Çətin heç zad yoxdur.

axınlaşmış kod almaları və bu kodu, qatarda nəzarətçiyə təqdim etməlidir. Mən bizim dəmir yollarına pulsuz məsləhət vermək istəyirəm, çünki məqsədim ictimai qatarda yaşamaq yox, onlara dəstək olmaqdır. Madam ki, online satış imkanını yaratmışınız, o zaman smartfonlar üçün əlavə (app) da yaradın. Online alış-veriş edən adamin, mütləq smartfonu da var. Online alış-dan sonra smartfona bərkod gəlsin, konduktor da öz smartfonu ilə bu kodu Dscan" etsin. Bu da sızə nano-texnologiya. Çətin heç zad yoxdur.

yük ayıbıdır. Soruşanda da deyirlər Dteyyarəyə pulun varsa, taksiyə də olsun". Bu da bunların məntiqi. Ümid edirəm avropalılar üçün alınan qatarlar, avtobuslar onlar gedəndən sonra da əhaliyə keyfiyyətli xidmət göstərəcək, növbəti beynəlxalq tədbirə qədər qarajlarda saxlanılmayacaq. Avropalılar çox nankordur. Bu qədər pul-para tökürsünüz ayaqlarını altına, amma yenə də sizə gülürlər. Aeroport yolumdakı hasarlarınıza güldükləri kimi. Heç olmasa imkan verməyin Bakıda görəcəkləri Dmodern" nəqliyyat vasitələrinə də gülsünlər.

Bu gün Dağlıq Qarabağ münaqişə zonasında atəşkəs elan edilməsindən 21 il ötür. 21 il önce Qırğızistanın paytaxtı Bişkəkdə Rusiyanın vasitəçiliyi ilə münaqişə tərəfləri arasında imzalanan sənəd hələ də yekun sülh sazişinin əldə olunmasına gətirməyib.

Keçən zaman ərzində nəinki böyük sülhə nail olunmayıb, bu yöndə hansısa irəliləyiş belə olmayıb. Azərbaycanın işğal altındaki 20%-lik ərazilərinin bir qarışı da azad edilməyib. Müharibə, sadəcə, "soyuq faza"ya, lap dəqiqi, özünü ara-sıra eskalasiyalarla göstərən və hər an qaynar fazaya adlayacaq qorxulu "donma" mərhələsinə adlayıb.

Nə hər b, nə də sülh rejiminin sonucu da odur ki, bu müddətdə təmas xəttində hər iki tərəfdən yüzlərlə hərbi, dinc sakin dünyasını dəyişib. 21 ilin ən acı yekunu isə əlbəttə ki, Azərbaycan ərazilərinin işğaldadır. Problemə yanaşmada vasitəçi dövlətlərin ikili standart siyasəti, onların Ermənistanı təcavüzkar olaraq barmaqla göstərməməsi ona gətirib çıxarıb ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının Qarabağa dair 4 qətnaməsi (822, 853, 874, 884) faktiki, unudulub.

Özünün regiondakı və dünyadakı havadarlarına arxayın olan İrəvan beləcə, 21 ildə yalnız maksimalist tələblər irəli sürdüyündən problem yerindən tərpənməmiş qalır...

Ancaq nə yaxşı ki, Qərbin önəmli dövlətlərindən olan İngiltərə, Almaniya Qarabağ məsələsində nisbətən obyektiv mövqeyini saxlayır. Rəsmi Berlin isə belə görünür, postsovet ölkələrinin suverenliyi və ərazi bütövlüyü məsələsində daha ardıcıl və prinsiplial

dir. Bunu Almaniya kansleri Angela Merkel son Rusiya səfəri zamanı növbəti dəfə ortaya qoydu, prezident Putinlə görüşükdən sonra o, Ukrayna mövzusunda olduqca önəmli bəyanat verərək bildirdi ki, Ukraynanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir.

Bu bəyanatın Moskvada səsənlənməsi Azərbaycan üçün ikiqat əhəmiyyətlidir və milli maraqlarımızla tam səsleşir. Yada salmağa dəyər ki, Almaniya hökuməti Qarabağ məsələsində də bir qayda olaraq ədalətli yanaşma sərgiləyir...

12 maydan az önce, aprelin 24-də isə dünya erməniləri və onların havadarlarının hansı oyunlardan çıxdığını gördük. Şəksiz ki, xain qonşuların 24 aprel "soyqırım" iddialarını rəsmiləşdirmək uğrunda davasının Qarabağ məsələsinə, Azərbaycanın və Türkiyənin ərazi bütövlüyü məsələsinə birbaşa dəxli var. Onlar bu yolla - "genosid" iddialarını dünyanın, aparıcı dövlətlərin gündəmində saxlamaqla ən azından ərazilərimizin işğalına "əzabkeş xalq" olaraq haqq qazandırmıyaraq, təcavüz faktını beynəlxalq birliyin nəzərində arxa plana keçirmək niyyəti güdürlər.

Bu xüsusda Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ötən həftə söylədiyi fikirlər yetərincə ibrətamizdir və yerinə düşür. 1915-ci il hadisələrinin

24 aprelin 12 maydakı

təhlükəli "əks-sədası"

Atəşkəs sazişinin imzalanmasından 21 il ötdü; ermənilər Qarabağ məsələsinə vasitəçilərin hesabına hələ də ona görə saxta "soyqırım" iddialarının kölgəsində saxlayırlar ki...

"Türkiyəyə qarşı təzminat davasında Dağlıq Qarabağ ermənilərə yeməkdən sonrakı "çərəz" qismində nəzərdə tutulur..."

gündəmə gəlidiyi və akademiklərin iştirak etdiyi ziyafətdə Ərdoğan Rusiyanın forpostu Ermənistanın ünvanına, işğalçı ölkə ilə sərhədləri qeyd-şərtsiz açmağı təbliğ edən siyasilərin

ünvanına kəskin fikirlər səsləndirərək demişdi: **"Daha əvvəl fərqli addımlar atıldı. İrəvana gəldi, futbol matçı izləndi. Bunlar münasibətlərin istiləşdiyi və yumşaldığı mesajı kimi**

görünür. Amma bu, İrəvanın əlinə işlədi. Daha sonra üzərimizə sət şəkildə gəlindi".

Ərdoğanın bu sözləri Ermənistanı birtərəfli güzəştərlərin onu bir az da azğınladıraçağının və İrəvanın daha maksimalist tələblər irəli sürməsinə gətirəcəyinin etirafıdır. Demək, sabah sərhədlərin qeyd-şərtsiz açılması da bəzi-lərinin iddia elədiyi kimi, erməni tərəfinin Qarabağ məsələsində saxta soyqırım məsələsində mövqeyini yumşaltmayacaq. Əksinə, düşmən tələblərini bir az da sərtləşdirəcək.

Bunu uydurma soyqırımın 100 illik törənlərində ermənilərin dünyaya, Türkiyəyə verdikləri mesajlar da göstərdi. Belli oldu ki, işğalçının məkrli tələb-iddialarını "zəncirdə saxlamaq" üçün onlara heç bir halda güzəştə getmək olmaz. Yoxsa daha böyük iştahla Türkiyənin, Azərbaycanın üstünə gələcəklər. 24 aprelin 12 mayda inikas

edən ən təhlükəli nəticə-dərslərindən biri budur.

Ermənilər əsas hədəflərini əslində heç gizlətmirlər və 24 aprel törənləri fonunda bunu açıqca bəyan elədilər. Tutaq ki, qardaş ölkə sərhədləri Qarabağ şərti olmadan, birtərəfli qaydada açdı. O halda kimsənin tərəddüdü olmasın ki, bunu Ankaranın zəifliyi, geri çəkilməsi kimi qəbul edən Ermənistan, dünya erməniliyi növbəti addım kimi Türkiyəyə saxta soyqırımı tanıtmaya girişəcəklər.

Hətta qardaş ölkə əsassız iddianı tanısa belə, ermənilər bununla sakitləşən deyillər. Ardınca Türkiyəyə qarşı on milyardlarla dollar həcmində təminat və ən önəmli, TORPAQ davası açacaqlar. Bu davada isə Dağlıq Qarabağ ermənilərə peşqəş kimi, yeməkdən sonrakı "çərəz" qismində nəzərdə tutulacaq.

□ **Z.SƏFƏROĞLU**

Moskva ilə Vaşinqton arasında Bakı savaşı

Sülhəddin Əkbər: "Durum çox həssasdır və bu həssas durumda maraqların sırasına baxsaq, ola bilsin, Tom Malinovski müxalifətlə görüşməsin"

ABŞ dövlət katibinin demokratiya və insan hüquqları məsələləri üzrə köməkçisi Tom Malinovskinin Azərbaycana səfəri bu həftə başlayacaq. Səfərə hələ iki həftə qalanda yayılmış məlumatda deyildirdi ki, səfərdə məqsəd Azərbaycanda insan hüquqları, demokratiya və vətəndaş cəmiyyətinin problemləri ilə bağlı rəsmi Bakı ilə dialoqu bərpa etməkdir. Məlumatda bildirilir ki, səfər zamanı iki ölkə arasındakı münasibətlərdə yaranmış hazırkı problemlərə də toxunulacaq.

Dövlət katibinin digər köməkçisi Viktoriya Nulandın bu ilin fevralında Bakıya səfəri zamanı ABŞ və Azərbaycan arasında bu məsələlərə dair dialoqun başlandığı elan edilib.

Bundan sonra ABŞ-da bəzi müşahidəçilər Obama administrasiyasını vətəndaş cəmiyyətinə qarşı təciblərə son qoyulmadığı halda Azərbaycanın rəsmi şəxslərinə qarşı sət tədbirlər görməyə çağırıblar.

Vaşinqtondakı mənbələr və Bakıdakı səfirlik Malinovskinin səfərinin detallarını açıqlamırlar.

ABŞ Dövlət katibinin köməkçisinin Bakıya gəlməsinə bir neçə gün qaldığı vaxtda-dünən Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi, ordu generalı Nikolay Patruşev Azərbaycana gəlib. Dünən ölkə rəhbərliyinə daxil olan şəxslərlə görüşlər keçirib. Səfər bu gün də davam edəcək.

Ekspertlər Azərbaycan hakimiyyəti ilə Qərb arasında gərginliyin müşahidə olunduğu bir vaxtda, Patruşevin Bakıya səfərini təsadüfi saymır. Həssas edirlər ki, Kreml təcili Patruşevi Bakıya göndərməklə Tom Malinovskini önləməyə

və Amerikalı diplomatın Bakıdan əlidlolu qayıtmasına mane olmağa çalışır.

Azərbaycan Avroatlantik Şurasının rəhbəri, Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər bildirdi ki, Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi ilə ABŞ dövlət katibinin köməkçisinin Bakıya gəlişinin demək olar eyni vaxtda həyata keçirilməsi təsadüf deyil. Bu, ABŞ-la Rusiya arasında Azərbaycan və region uğrunda mübarizənin fonunda baş verən prosesin tərkib hissəsi sayılmalıdır: "Həm Rusiya, həm ABŞ öz milli təhlükəsizlik strategiyalarına ciddi korrektlər ediblər və ABŞ Rusiyanı durdurmaq strategiyasını qəbul edib. O baxımdan təbii ki, regiona olan səfərlər ola bilsin bundan sonra daha intensivləşəcək. Regionumuzda yaranmış geopolitik, geostra-

teji vəziyyətlə bağlıdır. Azərbaycan isə bütün MDB ölkələrindən fərqli olaraq öz strateji seçimini etməyən yeganə ölkədir. O baxımdan hər zaman qeyd elədiyimi bir daha təkrar etmək zorundayam ki, Azərbaycan neçə ki, strateji seçimini etməyib hər iki tərəfdən artan təzyiqlərə və təsirlərə məruz qalacaq. Konkret bu halda bir tərəfdən ümumi geopolitik, geostrateji mürəkkəb həssas bir fon var, o biri tərəfdən qarşıdan Avropa Birliyinin Şərq Tərəfdaşlığı Sammiti gəlir və Rusiya buna çox sət prinsipial münasibət göstərəcəyini bəyan edib. Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi Azərbaycanın həmin sammitdə ya iştirak etməsinə, ya da aşağı səviyyədə iştirak etməsinə çalışacaq. Böyük ehtimalla ABŞ dövlət katibinin köməkçisinin də Bakıda keçirəcəyi görüşlərdə aparacağı müzakirə mövzularından biri Azərbaycanın Avropa Birliyinin Rıqada keçiriləcək

Şərq Tərəfdaşlığı Sammitində iştirakı və hansı mövqeyi ortaya qoymasına olacaq. ABŞ istəyəcəkdir ki, Azərbaycan sammitdə yüksək səviyyədə iştirak etsin.

Rusiya və ABŞ-ın bu məsələdə müşahidə olunan mübarizəsində hansı nəticənin ortaya çıxacağına az qalır".

Tom Malinovski Azərbaycan iqtidarına sət münasibəti ilə seçilən məmurur. ABŞ hökumətinin Bakıya danışıqlara məhz onu göndərməsinin nəyin əlaməti olmasına gəlince, S.Əkbər dedi ki, bütövlükdə postsovet məkanının, eyni zamanda Azərbaycanın geopolitik taleyinin həll olunması həlledici mərhələyə daxil olub. O baxımdan hər iki geopolitik mərkəz Azərbaycana olan təzyiqləri artırır və arıracaq: "Bu, qaçılmazdır. Ona görə də getdikcə daha sət ritorikanın şahidi olacağıq. Moskva-Vaşinqton-Brüssel arasında qalan Azərbaycanın, onun hakimiyyə-

tinin vəziyyəti getdikcə daha mürəkkəbləşəcək, daha mürəkkəb şəraitdə düzgün, balanslaşdırılmış qərarlar vermək lazım gələcək. Hansı ki, belə qərarların verilməsi getdikcə çətinləşir".

S.Əkbər hesab edir ki, obyektiv dəyərləndirilsə, yaranmış vəziyyətdə Tom Malinovskinin Azərbaycan səfərində müxalifətlə görüşməyə cəyi ehtimalı daha yüksəkdir: "Durum çox həssasdır və bu həssas durumda maraqların sırasına baxsaq təbii ki, ABŞ-ın dövlət maraqları ön planda gəlir. Azərbaycan rəhbərliyi də müxalifətlə görüşlərə çox həssas yanaşdığından, Azərbaycan-ABŞ münasibətləri öz gərgin dövrünü yaşadığından ola bilsin ki, Tom Malinovski müxalifətlə görüşməsin. Müxalifətlə görüşdən bu gün daha vacib olan Azərbaycanın düzgün strateji qərarlar verməsi və sonucda düzgün strateji seçimi etməsinə nail olmaqdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

mai-siyasi proseslər, qarşıdan gələn parlament seçkiləri, gənclərin ictimai siyasi proseslərdə yeri və rolu, qarşıda duran vəzifələr, gənc liderlərin hazırlanması, liderlərin özünü təbliği, ictimai-siyasi proseslərdə yaranan problemlər və çıxış yolları ilə bağlı partiya sədri gəncləri məlumatlandırır və onları maraqlandıran sualları cavablandırır.

Qeyd edək ki, hər həftənin şənbə günləri Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə fəal gənclərlə partiyanın mərkəzi qərargahında görüşür, müxtəlif mövzularda müzakirələr aparır, onların suallarını

Partiyanın Şəki rayon şöbəsində seçki hazırlığı müzakirə edildi

Ümid Partiyası Şəki rayon şöbəsinin Məclisi növbəti iclasını keçirib. Məclisin sədri Eldar Abdullayev iclası açaraq gündəliyi iştirakçıların diqqətinə çatdırıb. Ölkədəki ictimai-siyasi vəziyyət, parlament seçkilərinə hazırlıq və partiyanın qarşıya qoyduğu məsələlərin icrası, təşkilatlanma məsələləri müzakirə olunub. Şəki rayon şöbəsinin sədri Cavad İsmayıllı rayondakı siyasi durumu, rayon şöbəsinin seçkilərə hazırlıq vəziyyətini Məclis üzvlərinin diqqətinə çatdırıb.

Iclasda Ümid Partiyası Ali Məclisinin sədri Rəfail Tağızadə iştirak edib. O, ölkədəki ictimai-siyasi vəziyyət, partiyanın parlament seçkilərinə hazırlığı ilə bağlı çıxış edib və Məclis üzvlərinin suallarını cavablandırır.

Partiya sədri növbəti dəfə gənc fəallarla görüşüb

Şənbə günü Ümid Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə gənc fəallarla növbəti dəfə görüşüb.

Görüşdə ölkədə, regionda və dünyada baş verən ictimai-siyasi proseslərə cavablandırır və tövsiyələr verir.

ÜMİD-də "Erməni yalanları" müzakirə olundu

Şənbə günü Ümid Partiyasının qərargahında partiya gəncləri "Erməni yalanları və tarixi gerçək" mövzusunda dəyirmi masa keçirib. Məruzə ilə çıxış edən partiyanın İctimaiyyətə əlaqələr və xaricdə yaşayan soydaşlarımızla iş üzrə sədr müavini Rüfət Muradlı 1915-ci il olaylarına aydınlıq gətirərək baş verənlərin yalnız məcburi köç olduğunu, habelə həmin dövəndə Osmanlının "İttifaq" dövlətlərinin yanında yer almasının fəsadları, Rusiya və Fransanın ermənilər üçün Anadoluda dövlət təşkil etməsi kimi fitnələr və dünyanın bu olaylara ikili standartlardan yanaşması haqqda ətraflı məlumat verib. Daha sonra gənclər müzakirələrə qoşulublar. Məruzə ətrafında Fəxrəddin Abdullayev, Günel Nazım, Günel İbadova və başqaları öz fikirlərini bildiriblər.

Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir

Gülün ölçü vahidi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Oxuculara söz verdim dünənki mövzunu yazıram. Dünən kasıbcılıqdan yazacaqdım, gəldi uzun yaşamaq mövzusu araya girdi. Heç kimin mövzusunun arasına yad mövzu girməsin, hər mövzu öz yiyəsinə qismət olsun, ilahi, amin! Yaxından uzaqdan Avropa Oyunlarına gələnlərin əzizlərinin də ruhuna bir salavat çevirək!

Hakimiyyətin boynuna düşüb, oyunlara-zada son milyonları xərcləyir, əslində sizə deyim ki, neft gəlirləri azalandan bəri yapokrat yoldaşlarımızın durumu heç də qıbtə ediləsi deyil. Görünən faktları - manatın devalvasiyası, işsizlik, bahaçılıq və sairə - özünüz məndən yaxşı bilirsiniz, mən sizə gizli qalanlardan danışım.

Son vaxtlar xarici kredit təşkilatları yaman fəallaşmışlar. Asiya İnkişaf Bankı (AİB) Azərbaycana 1 milyard kredit verəcəyini açıqlayıb, bunun tozanağı yatmamış Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB) təzədən Bakıda peyda oldu, bankın sədri Suma Çakroborti müəllim (*bu, böyük ehtimalla Cimi-nin əkiz qardaşdır, Elman Rüstəmovdan xahiş etmək lazımdır tutanda soyundurub baldırna-zadına baxsın, yüz faiz bunun xalı var - Z.H.*) "Şahdəniz" layihəsinin icrasına məmnuniyyətlə kredit verəcəklərini söylədi.

Bütün bu "ayıb" təşkilatların zühuru bizə neft bu-mundan əvvəlki dövrləri, hardasa 2005-2006-cı illərə qədərki Azərbaycanı xatırladır. O vaxtlar Azərbaycan hər yoldan ötəndən pul dilənirdi. Hər gün kredit alırdıq, xarici borc başdan aşırı. Hətta bir dəfə prezident Sorosdan da istəmişdi, o isə həyasızcasına "Sənin öz pulun çoxdur" deyib verməmişdi. Namərd... Elə əcəb eləyib təşkilatlarını bağladıq.

Amma yazdığım kimi, son 10 ildə milyardlarla neft pulları Bakıya axdı, daha "ayıbçı" (*bu mənim 5 yaşlı oğlumun kəşf elədiyi iqtisadi termindir*) bank-kredit təşkilatları yada düşmədi. İndi isə təzədən gəlirlər. Çünki ehtiyac var. Bu barədə şair yaman deyibdir: "Ey xoş ol günlər ki, mən həmrəz idim canan ilə, Neməti-vəslin görüb, nazın çəkərdim can ilə". Ey gidi dünya, vaxt var idi biz özümüz Belarusa-zada kredit verirdik. İndi qalmış sınıq təkne-buruğun qırağında, Cimədən pul istəyirik, o da kefi istəsə deyir oxumuram.

Sırağün Bakıda məlum münasibətlə növbəti süni Gül bayramı keçirdilər. "Süni" ona görə yazıram ki, bu bayramın bizim xalqa heç bir dəxli yoxdur. Nə gülçülü-yümüz var, nə də mentalitetdə gülə-çiçəyə sevgimiz. Əlində gül gördüyü kişini lağa qoyan millətin gülə nə dəxli ola bilər? Bizimki guya qılıncdır, baş kəsib qan tökməkdir, barıt qoxusudur. Hərçənd tarix göstərir ki, biz ən yaxşı tərəzidən istifadə eləyirik.

Hər il olduğu kimi, bu il də Gül bayramının əsas mövzusu xaricdən nə qədər gül gətirilməsi oldu, Hacıbala ekə meydana çıxıb bezi rəqəmlər qırıldatdı. Halbuki ağılları olsa heç bu rəqəmi deməzlər, çünki bayramın güllərinin xaricdən gətirilməsi də onun süni olmasının bir əlamətidir. Elə bil Ərəbistanı çoxlu buz aparıb "Dondurma bayramı" qayırsın.

İndi gəlin Hacıbala ekənin rəqəmini birgə oxuyaq. Sitat: "80 ölkədən 2 milyon ədəd gül gətirmişik". Keçən il, 2014-cü ilin Gül bayramında isə Abutalıbov "müxtəlif ölkələrdən 6 milyon ədəd gül gətirildiyini" jurnalistlərə söyləmişdi. Üç dəfə azalma! Necədir sizin üçün?

2013-cü ildə və ondan qabaqkı illərdə isə pul o qədər çox idi ki, hökumət gülləri tək-tək saymağa da ərinirdi, açıqlama belə verilirdi: "150 ton gül gətirmişik" (2013-cü ilin rəsmi rəqəmi), "116 ton gül almış" (2012) və sairə.

Gördüyünüz kimi, hörmətli zəhmətkeşlər, nəinki gül sayı azalmışdır, həmçinin gülün ölçü vahidi də dəyişmişdir. Arzu edirəm neft pulu o qədər azalsın ki, Hacıbala müəllim bir çobanyastığı tapıb otursun "28 May" metrosunun qabağında və "sevir, sevmir" deyə ləçəklərini yolsun. Bax, əsl Gül bayramı onda olacaqdır.

Mayın 12-15 tarixləri arasında Azərbaycan və Türkiyə birgə hərbi təlimləri keçiriləcək. Təlimlər Bakıda və Naxçıvanda baş tutacaq. Təlimlərin məqsədi, Türkiyə və Azərbaycan Quru Qoşunları arasında dostluq, əməkdaşlıq və koordinasiyanın inkişafı, qarşılıqlı məlumat və təcrübə mübadiləsi və birgə fəaliyyəti inkişaf etdirməkdir.

Türkiyə Silahlı Qüvvələri (TSK) hərbi təlimlərin Bakıda keçirilən bölümündə 1 piyada diviziyası, Naxçıvanda keçirilən bölümündə isə 1 Mexaniki Piyada Briqadası ilə iştirak edəcək.

Qeyd edək ki, illərdə Türkiyə və Azərbaycan ordusunun birgə hərbi təlimləri intensiv hal alıb. Ötən il sentyabrın 13-20-si arasında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bütün qoşun növlərinin, o cümlədən Türkiyə Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi hissələrinin cəlb olunması ilə mərhələli surətdə irimiqyaslı əməliyyat-taktiki təlimləri keçirilib. Təlimlərdə kəşfiyyatın bütün növləri, Xüsusi Təyinatlı, Hərbi Hava və Hava Hücümündən Müdafiə Qoşunları, o cümlədən Quru Qoşunlarının müxtəlif şəraitlərdə, o cümlədən dağlıq ərazidə hücum əməliyyatının təşkili və aparılması həyata keçirilib.

Təlimlərdə tank, raket və artilleriya qurğuları, zenit-raket kompleksləri, döyüş təyyarə və helikopterləri, həmçinin 30.000 nəfərədək şəxsi heyət, 250-dən artıq zirehli texnika,

Azərbaycan və Türkiyə birgə hərbi təlimlərə başlayır

İki ölkə arasında son illərdə hərbi əməkdaşlığın miqyası sürətlə genişlənir

raket və artilleriya qoşunlarının 150-dən çox qurğusu, Hərbi Hava Qüvvələrinin 20-dək təyyarəsi və 15 helikopteri cəlb olunub.

Bu il martın 2-dən aprelin 2-dək Türkiyənin Konya şəhərində Azərbaycan və Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələrinin birgə "TURAZ Şahini-2015" hərbi təlimləri keçirilib. Təlimlərdə Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrindən 6 təyyarə, 4 helikopter və 104 nəfər iştirak edib. Türkiyə isə təlimlərə 6 təyyarə və 7 helikopterlə qatılıb.

Göründüyü kimi, son illərdə Azərbaycan və Türkiyə ordusu arasında birgə hərbi əməkdaşlıq, təlimlərin sayı sürətlə artıb. Ötən il Türkiyədə səfər zamanı Azərbaycanın dövlət başçısı iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi, birgə təlimlərin sayının artırılmasının nəzərdə tutulduğunu bildirmişdi. Hərbi ekspertlər iki ölkənin belli səbəblərdən hərbi ittifaq qura bilmədiyini, ancaq hərbi əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, silahlı qüvvələrin koordinasiyalı fəaliyyəti istiqamətində ciddi addımlar

atdığını qeyd edir. Xüsusən də son illərdə Gürcüstanın da iştirakı ilə 3 ölkənin ordu rəhbərliyi arasında intensiv görüş və danışıqların keçirilməsi regionda 3 ölkə arasında hərbi əməkdaşlığın qurulması istiqamətində ciddi fəaliyyətlərin olduğunu deməyə əsas verir.

Yeri gəlmişkən, mayın 11-dən 15-dək Ankara şəhərində terrorçuluğa qarşı mübarizə çərçivəsində şəbəkələrə hücumlar kursu keçiriləcək. Tədbirlərdə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin nümayəndələri iştirak edəcəklər. Göründüyü kimi, iki ölkə arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq bütün sahələri əhatə edir və genişmiqyaslıdır. Azərbaycan ordusu ilə Türkiyə ordusu arasında hərbi əməkdaşlığın qurulması ordumuzun peşəkarlığını artırılması ilə yanaşı, NATO hərbi sistemində keçdi sürətləndirə bilər. Hazırda Azərbaycan hərbi rəhbərliyi tam olmasa da, müəyyən səviyyədə NATO sistemində keçdi həyata keçirir.

□ KƏNAN

Gürcüstan NATO hərbi sistemində keçdi

Müdafiə Nazirliyi ilə ordu qərargahının ayrılması NATO və Rusiya (sovet) ordu sistemlərini əsas fərqləndirən əlamətə çevrilib

Cənubi Qafqazda ilk qadın müdafiə naziri təyinatı artıq baş tutub. Gürcüstanın yeni hökumətinin tərkibində təsdiqlənən 42 yaşlı Tina Xidaşeli ölkənin əsas güc nazirliyinə rəhbərlik edəcək. BBC-nin məlumatına görə, artıq yeni nazir vəzifəsinə təsdiqlənib.

Tina Xidaşeli Gürcüstan parlamentinin indiki sədri David Uşpaşvilinin xanımadır. Yeni müdafiə naziri Respublika Partiyasının üzvüdür. Daha əvvəl Genç Hüquqşünaslar Assosiasiyasında və bir sıra QHT-lərdə çalışmış T.Xidaşeli 2012-ci ildə hakim "Gürcü arzusu" koalisiyasından millət vəkili seçilib.

Gürcüstanda ilk dəfə qadın müdafiə nazirinin təyin olunması bütövlükdə region üçün yeni hadisə sayılır. Məsələ burasındadır ki, buna qədər Gürcüstan da daxil olmaqla, postsovet respublikalarında sovet hərbi idarəçilik sistemi mövcud olub. Yeni müdafiə naziri ordunun komandanı olub, hərbi rütbə daşıyıb. Azərbaycanda da mövcud olan bu sistemə əsasən müdafiə naziri hərbiçidir, ordunun hərbi rəhbəri olmaqla yanaşı, eyni za-

manda ali baş komandanın (prezident) birinci müavini statusunda olur. Ordunun baş qərargah rəisi isə müdafiə nazirinin birinci müavini postunda sayılır. Təbii ki, bu cür sistemlərdə müdafiə naziri hərbiçilərdən seçilir və qadın müdafiə naziri olması demək olar ki, mümkünsüzdür.

Ancaq NATO hərbi sisteminin tətbiq olunduğu ölkələrdə müdafiə naziri postu və ordu fərqli şəkildə qurulur. NATO sistemində ordunun faktiki olaraq rəhbəri Baş qərargah reisi olur. Baş qərargah ordu qüvvələrinə rəhbərlik edir. Eyni zamanda baş qərargah reisi ali baş komandanın müavini statu-

sunda olur. Müdafiə naziri isə hökumətin tərkibində olur və daha çox təchizat, təşkilati və siyasi fəaliyyətlərlə ilə məşğul olur. Bu səbəbdən də NATO ölkələrində bir qayda olaraq müdafiə nazirləri mülki şəxslərdən təyin olunur. Baş qərargah və onun rəhbəri isə sırf əməliyyat planları, hərbi hazırlıq və hərbi hissələrin döyüş hazırlığı ilə məşğul olur.

Bu səbəbdən də, məsələn, qonşu Türkiyədə ordu qərargahı ilə Müdafiə Nazirliyi ayrılıb. Baş qərargah hökumətə birbaşa tabeçiliyi olmayan, ölkə rəhbərliyinə tabe olan müstəqil qurumdur. Müdafiə naziri isə hökumətin tərkibində olan və da-

ha çox təchizat və siyasi-hərbi əməkdaşlıq məsələləri ilə məşğul olan idarədir.

Gürcüstan NATO üzvü olmasa da, bu ölkə NATO və Qərbbə inteqrasiya yolunu prioritet elan edib və dövlət qurumlarını NATO standartlarına uyğunlaşdırır. Bu səbəbdən də artıq bir neçə ildir ki, bu ölkədə Baş Qərargahla Müdafiə Nazirliyinin səlahiyyətləri ayrılır. Son olaraq Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan ordu komandanlarının Ankarada keçirilən toplantısına Azərbaycan istisna olmaqla, hər iki ölkənin baş qərargah rəisleri səviyyəsində təmsil olunması Gürcüstanın da artıq NATO hərbi idarəçilik sistemində inteqrasiya etdiyini nümayiş etdi.

Azərbaycan isə bu kimi məsələlərə həlil ehtiyatla yanaşır. Doğrudur, son illərdə Azərbaycan ordusunda bir sıra NATO ölkələri istehsal silahlar və texnika alınıb. Eyni zamanda bir sıra birləşmələr NATO standartlarına keçib. Lakin hakimiyyət bütövlükdə ordunun NATO standartlarına keçidinə tələsmir. Çünki Rusiya ilə münasibətləri korlamaq istəmir, üstəlik, hərbiçilərin böyük əksəriyyəti və hərbi texnika, o cümlədən silahların böyük əksəriyyəti rus istehsalıdır. Bunları birdən-birə dəyişmək imkansızdır.

Lakin eyni zamanda son illərdə Azərbaycan ordusunda bir sıra sahələrdə NATO ordularında mövcud olan ştat vahidləri tətbiq olunur. Təsərrüfat fəaliyyətlərinə mülki əhalinin cəlb olunması, NATO ordularını ilə çoxsaylı birgə manevrlər ordu-da təcridi keçdi nəzərdə tutsa da, bu prosesin hələ uzun zaman alacağı aydındır.

□ KƏNAN

Amerika "Türk axını" nı durdurmaq istəyir

Avropanın qaz bazarı uğrunda Rusiya ilə Qərb arasında mübarizə getdikcə açıq qarşıdurmaya, bu layihələrdə iştirak etmək istəyən ölkələrin hökumətləri üçün isə ciddi problemlə çevrilir. Azərbaycanın da iştirakçısı olduğu Trans-Adriatik Təbii Qaz Boru Xəttinə (TAP) qarşı Rusiyanın "Türk axını" layihəsini reallaşdırmaq istəyi son aylar bu gərginliyi nəzərəcərpacaq həddə artırıb.

Məlumdur ki, Qərb "Cənub axını" layihəsini Bolqarıstanın imtinası ilə nöqtələdikdən sonra Rusiya bu dəfə "Türk axını" layihəsini elan edib. Layihə ötən ilin dekabrın 1-də Vladimir Putinin Ankaraya səfərində razılaşdırılıb. "Türk axını" ilə ildə 63 milyard kubmetr Rusiya qazının Türkiyə vasitəsilə Yunanıstan sərhədinə çıxarılması planlaşdırılır. "Qazprom" daha sonra qazın 50 milyard kubmetrini Yunanıstandan keçməklə digər Avropa ölkələrinə ötürmək niyyətindədir.

Amerikanın da ciddi dəstək verdiyi TAP layihəsi "Şahdəniz-2" yatağındakı qazın Yunanıstan və Albaniya vasitəsilə Adriatik dənizi ilə İtaliyanın cənubuna, oradan da Qərbi Avropaya nəqlini nəzərdə tutur. Bu kəmərlə ilkin mərhələdə ildə 10 milyard, daha sonra isə 20 milyard kubmetrə yaxın qazın nəql edilməsi gözlənilir. Azərbaycan qazının bu kəmərlə vasitəsilə 2019-cu ildə Avropaya çatdırılması planlaşdırılır. TAP-da səhmdarlar arasında pay bölgüsü aşağıdakı kimidir: BP - 20%, SOCAR - 20%, "Statoil" - 20%, "Fluys" - 19%, "Enagas" - 16% və "EGL-Axpo" - 5%.

Bu iki müxtəlif maraqların toqquşduğu layihələr artıq yeni qarşıdurmalarla müşahidə olunur. Belə ki TAP-a ilkin dövrdə dəstək vəd edən Yunanıstan Avropa Birliyi ilə gərgin münasibətləri səbəbindən özünü "Türk axını"na tutub və Rusiyanın yanında möhkəmlənib. Üstəlik, Yunanıstanın solçu hökuməti ölkənin qaz kəmərləri sisteminin operatoru olan DESFA şirkətinin səhmlərinin 66 faizinin SOCAR-a satışına dair 400 milyon avroluq müqaviləni pozmaq istəyir. Solçu yunan hökuməti bildirib ki, DESFA-nın səhmlərinin 66 faizini yox, 49 faizini SOCAR-a sata bilər. Avropanın daha iki ölkəsi Makedoniya və Serbiya da "Türk axını"na qoşulacağına qərar verib.

"Türk axını" Rusiya qazının Yunanıstana nəqlindən sonra onu yeni kəmərlə vasitəsilə Makedoniyadan və Serbiyadan keçərək Macarıstan və Avstriyaya daşınmasını nəzərdə tutur.

ABŞ Azərbaycana görə iki ölkəni qarşısına aldı

Vaşinqton qaz kəməri seçimində Rusiyanın yanında yer alan ölkələrin hökumətlərini cəzalandırmaq üçün hərəkətə keçib; Yunanıstandakı səfir geri çağırıldı; son aylar rəsmi Bakı ilə xüsusi yaxınlaşan Makedoniya hökumətinin başçısı Nikola Qruevskinin isə istefası tələb olunur

 Vaşinqton isə Rusiyanın yanında yer alan ölkələrin hökumətlərini cəzalandırmaq fikrindədir. Bu sırada isə son aylar rəsmi Bakı ilə xüsusi yaxınlaşan Makedoniya hökuməti gəlir. Xəbərlərə görə, Vaşinqton bir neçə dəfə ABŞ-ın bu ölkədəki səfiri vasitəsilə Makedoniyanın baş naziri Nikola Qruevskiye "Türk axını"na qoşulmamaqla bağlı xəbərdarlıq edib. Amma Qruevski "çətin qoz" xarakterli nümayiş etdirir və ölkəsinin "Türk axını" layihəsində iştirak niyyətində israrlı olduğunu bəyan edir. Vaşinqton Makedoniyanın baş nazirindən narazılığını fevral ayında bu ölkədə baş verən qarşıdurmalarda göstərmişdi. Belə ki, Amerikanın bu ölkədəki səfiri Dyess Beyli bu qarşıdurmada Makedoniya müxalifətinin lideri Zoran Zayevin tərəfini tutmuşdu. Sosial Demokrat Birliyinin lideri olan Zayevi Makedoniya hökuməti "Amerikanın adamı" hesab edir. Mayın 6-da isə Makedoniyanın paytaxtı Skopyedə keçirilmiş kütləvi etiraz aksiyasında baş nazirin istefası tələbi qoyulub. 2 min-

dən artıq makedoniyalı baş nazirin iqamətgahının qarşısına yığışaraq polis maşınlarını yandırdandan sonra hökumət binasının hasarlarını dağıdıblar.
 Etirazların səbəbi Zoran Zayevin baş nazirə qarşı irəli sürdüyü ittihamdır. Baş nazir 2011-ci ilin iyun ayında 22 yaşlı Martin Neşkovskinin polis zorakılığının qurbanı kimi həlak olmasını gizlətməkdə suçlanıb.
 "İndi hakimiyyətdə olan koalisiyanın mitinqində Neşkovskinin baş nazirin mühafizçiləri və polisler ölündək döymüşdülər. Baş nazirlə daxili işlər naziri Qordan Yankuloskanın qatillərin kimliklərini gizlətməyin yollarını müzakirə etdikləri telefon danışığının audiyoyazısı məndə var" deyərək, Zayev bildirib. Qarşı tərəf isə audiyonun saxta olduğunu bəyan edib.
 Bunun ardınca, mayın 9-dan 10-na keçən gecə Makedoniyanın şimalındakı etnik albanların yaşadığı Kumanovo bölgəsində gözlənilmədən vəziyyət pisləşib, 15 saat davam edən xüsusi əməliyyat zamanı ölənlərin sayı 22-ye

çatıb. Ölənlərin səkkizi polisdir. Hadisə nəticəsində 37 polis də yaralandığı bildirilir.
 Rusiya mətbuatı son günlər Makedoniyada baş verənlərə diqqət çəkərək yazır ki, ABŞ bu ölkədə çevriliş hazırlayır və sözbəxmaz baş naziri dəyişmək üçün müxalifətə ciddi maliyyə və siyasi dəstək verir. Mətbuatın iddiasına görə, Makedoniyanın "Türk axını"na qoşulması barədə qərarından sonra bu ölkədə vəziyyətin gərginləşməsi Vaşinqtonun hazırladığı planların tərkib hissəsidir. Qruevski Vaşinqtonun "Türk axını" ilə bağlı şantajına məhəl qoymur və seçicilərinə Amerikanın adamının hakimiyyətə buraxmayacağını vəd edir.
 Rusiya mənbələri Makedoniyadakı iqtisadçılardan əvvəl iddia edirdi ki, ölkə daxili iqtisadi müxalifətlə hakimiyyəti dəyişmək mümkün olmazsa, Vaşinqton etnik albanları hərəkətə keçirəcək. Makedoniyada son hadisələr Rusiya mənbələrinin yazdıqlarını təsdiqləyir.
 Qərbin Rusiya ilə qaz savaşında "ayaq altında qalmaq" istəməyən Serbiyaya gəlincə, bu ölkənin prezidenti Tomis-

lav Nikoliç "Türk axını" layihəsində iştirakının qeyri-mümkün olduğu haqda bəyanat versə də, sonradan bunu təkzib etdi. Moskvada 9 may paradına gələn serb prezident jurnalistlərin onun dediklərini təhrif etdiklərini bildirdi.
 Onun sözlərinə görə, eger "Türk axını" Serbiyanın sərhədlərinə qədər gəlib çatsa, sonradan onu Serbiya öz ərazisindən çəkməlidir: "Lakin Avropa İttifaqı "Cənub axını" kəmərinin Bolqarıstan ərazisindən keçməsinə mane olursa, "Türk axını" kəmərinin o cümlədən Yunanıstanın ərazisindən keçməsinə necə imkan verəcək? Deməli, burada bir çox qaranlıq nüanslar var. Ona görə də gözləyək görək necə olacaq" deyərək, Serbiya prezidenti bildirib.

dəsi Amos Hoxşteyn Afinada Yunanıstanın energetika və təbii ehtiyatlar naziri Panaiyotis Lafazanislə danışıqlar aparıb.
 Danışıqlardan sonra amerikalı diplomat açıq bildirib ki, ABŞ Yunanıstanı "Türk axını" layihəsindən imtina etməyə çağırıb. Diplomat bunun əvəzinə Yunanıstana Azərbaycan qazını Avropaya nəql edəcək TAP kəməri layihəsini dəstəkləməyi təklif edib. Vaşinqton hesab edir ki, Yunanıstan TAP layihəsinə dəstək verməklə Qərb investorları üçün cəlbediciliyini artıracaq və Avropa İttifaqının Rusiya qazından asılılığını azaldacaq. Diplomatın bildirdiyinə görə, "Türk axını" iqtisadi əsas olan layihə deyil və açıq-aşkar siyasi mahiyyət kəsb edir. Birləşmiş Ştatların Yunanıstan-

 Qeyd edək ki, Azərbaycanla Makedoniya arasında yüksək səviyyəli münasibətlər var ki, son bir ayda həm bu ölkənin baş nazirinin, həm də prezidentinin Azərbaycana səfərləri bunu göstərir. Aprelin 19-da Bakıda səfərdə olan Qruevski ölkələrimiz arasında siyasi əlaqələrin yaxşı səviyyədə olduğunu vurğulayıb. ABŞ-ın hədəfində olan baş nazir siyasi əlaqələrlə yanaşı, ölkəsinin Azərbaycan ilə iqtisadi və digər sahələrdə də əlaqələri genişləndirməkdə maraqlı olduğunu deyib. Aprelin 29-da isə Makedoniya prezidenti Georgi Ivanov Bakıda olub. Xəbərlərə görə, Makedoniya hökuməti bu ölkəyə Azərbaycan investisiyasının cəlb edilməsini arzulayır.

 Vaşinqton TAP layihəsini ləngidən, Rusiyanın "Türk axını" layihəsinə qoşulmağa qərarlı olan Yunanıstana da təzyiq göstərmək üçün xüsusi elçisini Afinaya göndərüb. Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, mayın 8-də ABŞ Dövlət Departamentinin enerji resursları bürosunun xüsusi nümayən-

 Belə görünür ki, yaxın aylarda Qərblə Rusiya arasında qaz savaşı daha da qızışacaq və mümkündür ki, bu qarşıdurmada bir neçə ölkədə iqtisadçılar, hökumət dəyişiklikləri baş versin. Unutmaq olmaz ki, Rusiya da TAP layihəsinə ciddi qısqançlıqla yanaşır və bu proyektə iştirak edənlər ölkələrə zaman-zaman təzyiq edir.

